

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 418/2015 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om åldersbestämning av minderåriga asylsökande och om deras hänvisning till förläggning

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 418/2015 rd undertecknat av riksdagsledamot Li Andersson/vänst:

Vad tänker ministeriet göra för att reformera eller återkalla Migrationsverkets anvisning så att minderåriga asylsökandes rättigheter och barnets bästa tryggas fullt ut,

tänker ministeriet utreda införandet av sådana metoder för fastställande av ålder som inte baserar sig på osäkra medicinska undersökningar och

inom vilken tid tänker ministeriet göra detta i så fall?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt Migrationsverkets anvisning om hänvisning av asylsökande som anmält sig som minderåriga men som verkar vara vuxna till flyktingförläggningar av 9.12.2015 kan en asylsökande som uppgett sig vara under 18 år gammal inkvarteras på en förläggning för vuxna om två tjänstemän bedömt att asylsökanden är myndig. De som utför bedömningen kan vara tjänstemän vid polisen och/eller Migrationsverket eller flyktingförläggningens socialarbetare eller chef. I mån av möjlighet kan de som utför bedömningen vara personer som har erfarenhet av vuxna, ungdomar och barn från olika etniska grupper och som således har referensmaterial för bedömningen.

Enligt anvisningen ska uppmärksamhet även fästas vid andra omständigheter än enbart personens fysiska utveckling. Det är särskilt viktigt att bedöma personens faktiska funktionsförmåga: handlar personen självständigt och tar initiativ eller behöver han eller hon stöd av vuxna personer i skötseln av ärenden? Om en person helt klart verkar vara vuxen behandlas personen som vuxen vid mottagningen och inkvarteringen tills det finns skäl att göra en avvikande bedömning. Det är också en säkerhetsfråga att inte inkvartera myndiga personer bland minderåriga. Bedömningen av om en person är vuxen med tanke på placeringen på flyktingförläggningen är inte samma sak som bestämningen av åldern för att behandla eller avgöra asylansökan enligt utlänningslagen.

Om en asylsökande som placerats i en enhet för minderåriga senare utifrån ovan nämnda omständigheter bedöms vara vuxen flyttas personen till en flyktingförläggning för vuxna. Åldern bedöms av förläggningens socialarbetare och en annan anställd, till exempel förläggningens

Svar på skriftligt spörsmål SSS 418/2015 rd

chef eller en socialarbetare och en polisman. Om en företrädare har förordnats för personen hörs också företrädaren vid sidan av asylsökanden.

Enligt 6 a § i utlänningslagen kan en rättsmedicinsk undersökning genomföras för bestämning av åldern på en utlänning som ansöker om uppehållstillstånd eller på en anknytningsperson, om det finns uppenbara skäl att misstänka att de uppgifter som personen lämnat om sin ålder inte är tillförlitliga. För att undersökningen ska få genomföras krävs det att den som ska undersökas har gett sitt skriftliga samtycke till undersökningen och att samtycket är baserat på vetskap och fri vilja. Dessutom krävs ett skriftligt samtycke av personens vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare för personen. Enligt 6 § i utlänningslagen ska särskild uppmärksamhet fästas vid barnets bästa samt vid omständigheter som hänför sig till barnets utveckling och hälsa i beslutsfattande som gäller ett barn som är yngre än 18 år.

I regeringens proposition om bestämningen av ålder (RP 240/2009 rd) konstateras att anvisningarna av FN:s flyktingkommissariat (UNHCR) från 1994 och 1997 inte utesluter möjligheten att en minderårig sökandes ålder utreds på medicinsk väg. UNHCR anser att det är viktigt att man i samband med åldersbestämningen utöver personens fysiska gestalt beaktar sökandenas psykiska mognad, och att man vid bemötandet av sökandena i första hand utgå från individens utvecklingsnivå och sårbara ställning. Regeringens proposition utgår från att sökandens ålder i första hand ska utredas med hjälp av handlingar och register samt hörande av sökanden. Man ska utgå från den ålder som sökanden uppgett, om det inte finns bevis för att sökanden har uppnått myndighetsåldern eller det annars är alldeles uppenbart att sökanden inte kan vara minderårig. Om åldern inte kan bestämmas med hjälp av dessa metoder kan en rättsmedicinsk undersökning för bestämning av ålder genomföras. Dessutom konstateras det i regeringens proposition att en rättsmedicinsk undersökning inte ger exakt information om sökandens ålder och att myndigheterna ska beakta detta vid beslutsfattandet och i oklara fall avgöra ärendet till sökandens fördel.

Även enligt artikel 25.5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (asylförfarandedirektivet) får medlemsstaterna använda sig av läkarundersökningar för att fastställa åldern på ensamkommande barn i samband med prövningen av en ansökan om internationellt skydd i sådana fall där medlemsstaterna, efter sökandens allmänna uttalanden eller andra relevanta indikationer hyser tvivel beträffande sökandens ålder. Om medlemsstaterna därefter fortfarande hyser tvivel när det gäller sökandens ålder ska de utgå ifrån att sökanden är underårig.

Migrationsverket granskar för närvarande sin anvisning om hänvisning av personer som uppgett sig vara minderåriga men som verkar vara vuxna till flyktingförläggningar och kommer att göra relevanta ändringar i den. Uppmärksamhet fästs i detta sammanhang också vid företrädarens ställning. Bestämmelserna om bestämning av ålder i utlänningslagen har införlivats i lagen rätt nyligen, och inrikesministeriet kommer inte att ändra lagstiftningen på denna punkt. Det gäller att notera att inte heller andra än medicinska metoder ger exakta svar på åldern.

Helsingfors 15.2.2016

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 418/2015 rd

Inrikesminister Petteri Orpo